

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa Lääkealan perustutkinto

Kuntayhtymäjohtaja-rehtorin hyväksymä lääkealan perustutkinnon opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa, joka sisältää arviointitoimikunnan hyväksymän suunnitelman ammatillisten tutkinnon osien arvioinnista sisältäen ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelmat.

Hyväksytty 4.8.2015

____JARMO PALONIEMI____
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori

Muutettu _15_/_2_2017

____JARMO PALONIEMI____
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori

Sisältö

1. LÄÄKEALAN PERUSTUTKINNON OPETUSSUUNNITELMAN MUODOSTUMINEN.....	3
1.1 TUTKINNON MUODOSTUMINEN PAKOLLISISTA JA VALINNAISISTA TUTKINNON OSISTA.....	4
1.2 OPINTOJEN ETENEMINEN JA AJOITUS	5
1.3 OPINTOJEN JÄRJESTÄMINEN	6
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, TOTEUTUS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAT	9
2.1 PAKOLLISET TUTKINNON OSAT.....	9
2.1.1 Lääkealalla toimiminen, 15 osp	9
2.1.2 Tietotekniikan hallinta, 25 osp.....	11
2.1.3 Logistiikka, 25 osp.....	12
2.2 APTEEKKIALAN OSAAMISALA	14
2.2.1 Apteekkityö, 45 osp.....	14
2.3 LÄÄKEALAN OSAAMISALA	16
2.3.1 Sairaala-apteekkityö, 45 osp	16
2.3.3 Lääketukkukauppatyö, 45 osp	17
2.4 VALINNAISET TUTKINNON OSAT, 25 OSP	20
2.4.1 Markkinointi ja somistus, 15 osp	20
2.4.2 Laatutyö, 10 osp	21
2.4.3 Tietotekniikan käyttäminen työssä, 20 osp	22
2.4.4 Lääkkeiden valmistus, 10 osp	24
2.4.5 Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp , OSAOn yhteinen	25
2.4.6 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 10-15 osp.....	25
2.4.7 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	25
2.4.8 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp	25
2.4.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp, OSAOn yhteinen	25
2.4.10 Yrityksessä toimiminen, 15 osp OSAOn yhteinen.....	25
2.4.11 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp OSAOn yhteinen	25
2.4.12 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, 0-15 osp.....	26
2.4.13 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista 0- 15 osp.....	26
3. YHTEISET TUTKINNON OSAT, 35 OSP	26
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP	26
4.2 PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVIA TUTKINNON OSIA	27
4.2.1 Kotitaloustaidot monikulttuurisessa arkityössä, 5osp	27
4.2.2 Menetelmiä arjen hyvinvoinnin tukemiseen, 5osp	30
4.2.3 Liikuntaa asiakkaan parhaaksi, 10 osp	34
4.2.4 Hoitotyön taitoja, 10 osp	37
4.2.5 Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen erilaisissa asiakastilanteissa, 5 osp	41
4.2.6 Turvallista lääkehoitoa, 5 osp	45
4.2.7 Päihde- ja kriisiasiakkaan kohtaaminen ja turvallisuus asiakastyössä, 10 osp	48
4.2.8 Potilassiirtojen ergonomiakortti, 4 osp.....	52
4.2.9. Seikkailukasvatus 4 osp	55
5. ARVIOINTI	59

1. Lääkealan perustutkinnon opetussuunnitelman muodostuminen

Lääkealan perustutkinnon opetussuunnitelma muodostuu neljästä osasta:

Tutkinnon perusteet, jossa määrätään tutkintonimikkeet, tutkinnon muodostuminen, tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat sekä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.

Oulun seudun ammattiopiston (OSAO) opetussuunnitelman yhteinen osa, jossa määritellään Oulun seudun ammattiopiston kaikille perustutkinnoille yhteiset periaatteet ja menettelytavat sekä kuvataan Oulun seudun koulutuskuntayhtymän keskeiset arvot. Yhteisessä osassa määritellään myös koulutuksen toteuttaminen yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa.

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa (tämä asiakirja), jossa määrätään tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista ja yhteisistä tutkinnon osista. Lisäksi määrätään oppimisympäristöt ja opetusmenetelmät, joiden avulla opiskelija voi saavuttaa tutkinnon ammattitaitovaatimukset ja tavoitteet sekä suunnitelman tutkinnon osien arvioinnista ja arviointimenetelmistä, vapaasti valittavien tutkinnon osien tarjonta sekä tutkinnon osat, niiden ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin kohteet siltä osin kuin niitä ei ole tutkinnon perusteissa määritetty. Tutkintokohtaisessa osassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamat opinnot muista tutkinnoista sekä opiskelijan mahdollisuudet työelämlähtöiseen osaamisperusteiseen opiskeluun. Siinä päätetään ammatillisten toteutus- ja arviointisuunnitelmat, jotka sisältävät ammattiosaamisen näytöt ja muun osaamisen arvioinnin.

Yhteiset tutkinnon osat, jossa on esitetty kaikille tutkinnoille yhteiset tutkinnon osat ja niiden tavoitteet, arviointikriteerit sekä toteutus- ja arviointisuunnitelmat.

1.1 Tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista

Oulun seudun ammattiopistossa Lääkealan perustutkinnossa, lääketeknikko, 180 osp, tarjotaan seuraavat tutkinnon osat: lääkealalla toimiminen (15 osp), tietotekniikan hallinta (25 osp), logistiikka (25 osp), osaamisala (45 osp) sekä valinnainen tutkinnon osa (25 osp). Tutkintoon sisältyy (10 osp) vapaasti valittavia opintoja ja yhteisiä opintoja (35 osp).

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp, yrittäjyyttä vähintään 8 osp ja opinto-ohjausta.

Ammatilliset tutkinnon osat, 135 osp			
Pakolliset tutkinnon osat 110 osp	2.1.1 Lääkealalla toimiminen, 15 osp		
	2.1.2 Tietotekniikan hallinta, 25 osp		
	2.1.3 Logistiikka 25, osp		
	Apteekkialan osaamisala		
	2.2.1 Apteekkityö, 45 osp		
	Lääkealan osaamisala		
	Valittava yksi tutkinnon osa kohdista 2.3.1–2.3.3		
	2.3.1 Sairaala-apteekkityö 45 osp		
	2.3.2 Lääketeollisuustyö, 45 osp		
	2.3.3 Lääketukkukauppatyö, 45 osp		
Valinnaiset tutkinnon osat 25 osp	Opiskelijan on valittava 25 osp kohdista 2.4.1 – 2.4.13.		
	2.4.1 Markkinointi ja somistus, 15osp		
	2.4.2 Laatutyö, 10 osp		
	2.4.3 Tietotekniikan käyttäminen työssä, 20 osp		
	2.4.4 Lääkkeiden valmistus, 10 osp		
	2.4.5 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp		
	2.4.6Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 10-15 osp		
	2.4.7Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta		
	2.4.8Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp		
	2.4.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp		
	2.4.10 Yrityksessä toimiminen, 15 osp		
	2.4.11 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp		
	2.4.12 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, 5-15 osp		
	2.4.13 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista 5- 15 osp		
Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp		Pakolliset	Valinnaiset
	3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	3 osp
	3.1.1 Äidinkieli	5	0-3
	3.1.2 Toinen kotimainen kieli	1	0-3
	3.1.3 Vieraat kielet	2	0-3
	3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
	3.2.1 Matematiikka	3	0-3
	3.2.2 Fysiikka ja kemia	2	0-3
	3.2.3 Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0-3
	3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
	3.3.1 Yhteiskuntataidot	1	0-3
	3.3.2 Työelämätaidot	1	0-3
	3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0-3
	3.3.4 Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0-3
	3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp

	3.4.1 Kulttuurien tuntemus		0-3
	3.4.2 Taide ja kulttuuri		0-3
	3.4.3 Etiikka		0-3
	3.4.4 Psykologia		0-3
	3.4.5 Ympäristöosaaminen		0-3
	3.4.6 Jokin kohdista 3.1.1-3.3.4		0-3
		19 osp	16 osp
4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp			
4.1 Ammatillisia tutkinnon osia			
4.2 Paikallisiin ammatitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia			
4.3 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja			
4.4 Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja			
4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia			
5. Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat			

1.2 Opintojen eteneminen ja ajoitus

Lääkealan perustutkinto, lääketeknikko

1. opiskeluvuosi 63 osp				O P I N T O - O H J A U S
Lääkealalla toimiminen 8 osp, Tietotekniikan hallintaa 4 osp	Lukio-opinnot/ Yhteiset tutkinnon osat 10 osp	Lääkealalla toimiminen 7 osp Tietotekniikan hallintaa 7osp		
Lukio-opinnot / Yhteiset tutkinnon osat 13 osp	Logistiikka 10 osp, Tietotekniikan hallintaa 4 osp			
2. opiskeluvuosi 57 osp				
Logistiikka 3 osp Tietotekniikan hallintaa 10 osp	Logistiikka 12 osp (top)	Lukio-opinnot/ Vapaasti valittavat 10 osp		
Valinnainen tutkinnonosa 10 osp	Lukio-opinnot/ Yhteiset tutkinnon osat 12 osp			
3. opiskeluvuosi 60				
Valinnainen tutkinnonosa 7 osp Osaamisala 3 osp	Osaamisala 15 osp;	Osaamisala12 osp;	Osaamisala 12 osp. (top)	

Osaamisala 3 osp
(top)

Valinnainen
tutkinnonosa
8 osp (top)

Opintojen etenemisessä voi olla myös vaihtoehtoisia malleja.

1.3 Opintojen järjestäminen

Tutkinnon suorittaminen osina ja tutkinnon täydentäminen

Koko tutkinnon suorittaminen on tutkintoon johtavassa koulutuksessa ensisijainen tavoite. Tutkinnon suorittamisesta osina ja opintojen tarjonta ja valinta OSAO:n yksiköiden ja muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän kanssa on kerrottu opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Mahdollisuus suorittaa useampi kuin yksi tutkinto

Ammattiopistossa opiskeleva voi sisällyttää tutkintoonsa lukio-opintoja (Ammattilukio). Oulun seudun ammattiopiston yksiköt tarjoavat lukio-opintoja, joilla voidaan täydentää perustutkintoa ja / tai suorittaa ylioppilastutkinnon yhdessä ammatillisen tutkinnon (= kaksoistutkinto) kanssa taikka suorittaa kolmoistutkinnon (= ammatillinen perustutkinto, ylioppilastutkinto ja lukion oppimäärä).

Tutkinnon osan osaamisjaksosuunnitelma

Pedagogisen toiminnan lähtökohtana on opiskelijan osaamisen hankkiminen ja osaamisen laadunvarmistus.

Jokaisesta jaksosta laaditaan suunnitelma, jossa määritetään mm. keskeiset sisällöt, toteutustavat/opiskelu- ja ohjausmenetelmät, oppimateriaali ja arviointi. Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa tulee ottaa opettamisen ja arvioinnin lähtökohdaksi ja päämääräksi oppijan osaaminen ja sen saavuttamisen tukeminen.

Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon opiskelijoilla oleva osaaminen. Yksittäisen opiskelijan henkilökohtainen opiskelupolku kuvataan hänen HOPS:aan.

Joustavat opintopolut

Ammatillisessa peruskoulutuksessa tutkinnon laajuus on 180 osp. Opiskelija etenee opinnoissaan henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti. Opiskelijaa kannustetaan alusta saakka valitsemaan häntä kiinnostavia opintoja. Valinnaisten ja vapaasti valittavien opintojen sekä osaamisalan valinnalla opiskelija voi painottaa opiskeluaan haluamallaan tavalla.

Opiskelijan aikaisempi osaaminen huomioidaan tutkinnon suorituksessa osaamisen tunnustamisen kautta. Esimerkiksi lukio-opintojen kautta voidaan tunnustaa kaikille valinnainen tutkinnon osan osaaminen. Jos opiskelija on suorittanut yhteisiä aineita paljon esimerkiksi lukiossa tai toisessa ammatillisessa oppilaitoksessa, pyritään opiskelijalle suunnittelemaan nopeampi opiskelureitti hyödyntäen eri ryhmien opiskelutarjontaa sekä yksilöllisesti sijoitettua ja järjestettyä työssäoppimista. Opiskelijan on mahdollisuus suorittaa kaksoistutkinto yhdistämällä lukio-opintoja ammatilliseen tutkintoon ilman että opiskeluaika pidentyy sekä hyödyntää erilaisia oppimisympäristöjä opiskelussa esimerkiksi verkko-opintoina ja työssäoppimalla. Opiskelijoilla on myös mahdollista suorittaa työssäoppiminen kansainvälisessä toimintaympäristössä sekä osallistua urheiluakatemian toimintaan.

Oppimistilanteissa opettajat ohjaavat ja kannustavat. Paras mahdollinen oppiminen saavutetaan myönteisessä ja kannustavassa ilmapiirissä, jossa tuetaan oppijan tavoitteita. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskelija voi edetä opinnoissaan työssäoppimisjaksoista riippuen tutkinnon osa kerrallaan. Henkilökunta tiedottaa erilaisista oppimisen tuen mahdollisuuksista ja järjestelyistä. Oppimistilanteissa tarjotaan tukea varhaisen tuen mallin mukaisesti.

Työelämäläheisyys

Opetussuunnitelma rakentuu aidoista lääkealan työelämän kokonaisuuksista, jotka täydentyvät laaja-alaiseksi osaamiseksi tutkinnon eri vaiheissa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa on tehty yhteistyötä työelämän edustajien kanssa. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan pääosin aidoissa lääkealan toimintaympäristöissä. Lääkealan opettajat kiertävät vuosittain arvioimassa ammattiosaamisen näyttöjä kymmenissä lääkealan työpaikoissa keskustellen lääkealan perustutkinnon kehittämistarpeista yhdessä työelämän edustajien kanssa. Vuosittain oppilaitoksella järjestetään työelämäedustajille mahdollisuus osallistua lääkealan perustutkinnon kehittämispäivään. Myös työelämäpäivän yhteydessä vuosittain tapaamme työelämän asiantuntijoita. Tutustumiskäyntejä tekemällä eri lääkealan työympäristöihin, opiskelijat saavat monipuolisen kuvan lääkealasta. Eri tutkinnonosissa tehdään pienimuotoisia projekteja yhdessä työelämän kanssa. Asiantuntijaluennoitsijoina toimivat useat lääkealalla työskentelevät henkilöt. Lääkealan perustutkinnon suorittanut lääketeknikko työskentelee erilaisissa lääkehuollon toimintaympäristöissä, kuten esim. apteekissa, sairaala-apteekissa, lääketukkukaupassa.

Tarjoamme työelämän tarpeita vastaavia kaikille valinnaisia tutkinnon osia, joilla opiskelija voi syventää osaamistaan työelämää varten. Ammatillinen perustutkinto on yhdelle tai useammalle osaamisalalle suunnattu kokonaisuus. Ammatillisena tutkintona suoritettavan osaamiskokonaisuuden tulee olla hyödynnettävissä usean työnantajan palveluksessa ja yksiköiden tarpeiden näkökulmasta. Lääkealalla tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että apteekkityön suorittanut opiskelija voi työskennellä myös sairaala-apteekissa tai lääketukkukaupassa.

Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt

Kaikkiin tutkintoihin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp. Ammattiosaamisen näytöt järjestetään ensisijaisesti työpaikoilla työssäoppimisen yhteydessä tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Työssäoppimisen voi suorittaa myös ulkomailla.

Työssäoppiminen on osa ammatillista koulutusta. Se on koulutuksen järjestämismuoto, jossa osa tutkinnon tavoitteista opitaan työpaikalla työtä tehden. Työssäoppiminen on aidossa työympäristössä tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja monipuolisia. Vain poikkeustapauksessa

opiskelija voi suorittaa työssäoppimisen oppilaitoksen harjoitusyrityksessä tai vastaavin järjestelyin. Osaamista voidaan hankkia työssäoppimisen kautta jokaisessa opiskeltavassa tutkinnon osassa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Opinto-ohjaus

Opiskelijalla on oikeus saada opinto-ohjausta. Oulun seudun ammattiopiston perustutkintoihin sisältyy luokka- ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta. Opinto-ohjausta annetaan jokaiselle opiskelijalle opinto-ohjauksen opintojaksot – suunnitelman mukaisesti sekä sen lisäksi tarpeellinen määrä ohjausta henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Erityisopetus

Oulun seudun ammattiopistossa järjestetään opetus erityisopetuksena silloin, kun opiskelija tarvitsee erityistä tukea opiskeluunsa. Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on taata kaikille opiskelijoille sopiva, esteetön ja helposti saavutettava oppimisympäristö.

Opetussuunnitelman yhteisessä osassa kuvataan erityisopetuksen järjestämisen periaatteet, ja erityisopetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestäminen käytännössä. Suunnitelmaa täydennetään yksikkökohtaisilla erityisopetuksen toteutussuunnitelmilla. (opetussuunnitelman yhteinen osa ja liite).

2. Ammatilliset tutkinnon osat, toteutus- ja arviointisuunnitelmat

Mikäli arviointikriteereistä puuttuu kriteeri T1 tasolta tai T1 ja H2 tasoilta, niin kyseistä arvioinnin kohdetta ei silloin arvioida, mutta jos arviointikriteeri puuttuu tasolta H2 tai K3 arviointi tehdään alemman tason kriteerin mukaan.

2.1 Pakolliset tutkinnon osat

2.1.1 Lääkealalla toimiminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.1 Lääkealalla toimiminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 4.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lääkealalla toimiminen, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyn- tejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - hakemalla tietoa lääkealan eri tietolähteistä ja toimi- malla yhteistyössä lääkealan ammattilaisten kanssa - perehtymällä lääkealaan liittyviin lakeihin, määräyk- siin ja ohjeisiin - opettelemalla lääkealan käsitteitä - perehtymällä työsuhdetta määrittäviin normeihin - perehtymällä lääkealalla toimiviin ammattiryhmiin ja niiden tehtävä- ja vastuualueisiin	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esi- merkiksi suoritettun ensiapukortin perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hä- nelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - Ammatillinen kasvu - Lääkehuollon perusteet - Työelämässä toimiminen	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuo- den aikana. Työssäoppimi- nen ja ammatti- osaamisen näyttö toteute- taan 1. tai 2. lu- kuvuoden ai- kana työssäop- pimispaikassa

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Lääkealan erityistaidot 7 osp	- perehtymällä eettisiin periaatteisiin sekä salassapito- ja vaitiolovelvollisuuteen - toimimalla vuorovaikutustilanteissa ja ottamalla vastaan palautetta työstään - harjoittelemalla lääkealan kielitaitoa - perehtymällä laatuun liittyviin käsitteisiin ja toimintatapoihin - perehtymällä työturvallisuuteen ja ergonomiaan - suorittamalla ensiavun - perehtymällä työhyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin - harjoittelemalla lääkevalmisteen pakkaamiseen liittyviä työtehtäviä - käyttämällä ympäristöä säästäviä työtapoja ja materiaaleja	- Laatutyö - Lääkkeen pakkaaminen - Työsuojaus - Ergonomia - Ensiapu Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Muu arviointi: Esimerkiksi toiminnalliset kokeet lääkkeiden pakkaamisesta, tehtävät, haastattelut ja portfolio. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	ja/ tai oppilaitoksella. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.1.2 Tietotekniikan hallinta, 25 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.2 Tietotekniikan hallinta	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 9.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tietotekniikan hallinta, 25 osp (sis. työssäoppimista väh. 6 osp) Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta Toimistotyö 17 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - tekemällä annettuja tehtäviä ja harjoituksia - vastaanottamalla palautetta ja arvioimalla omaa oppimistaan ja kehittymistään tietotekniikan tehtävissä - käyttämällä tietoverkkoja ja työväline- ja sovellusohjelmia - perehtymällä ja noudattamalla tietoturvan perusvelvoitteita - hakemalla tietoa alan sähköisistä tietolähteistä ja arvioimalla lähteitä - laatimalla markkinointimateriaaleja, esitteitä tai asiakaskirjeitä - suorittamalla Tietokoneen käyttäjän A-kortin tai muun vastaavan kortin tai tutkinnon vaatimat taidot - käyttämällä tietotekniikan keskeistä sanastoa - harjoittelemalla työaseman ja oheislaitteiden ylläpitoa ja ohjelmapäivitysten tekemistä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi suoritettuna A-kortin perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja A-kortin kokeiden perusteella ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seuranta-kohteet: - tietotekniikan käyttö opiskelun tukena - A-kortti tai muu vastaava kortti tai tutkinto - toimisto-ohjelmien sovellukset - www-sivujen laadinnan perusteet - lääkealan tietojärjestelmät ja verkot - kymmensormijärjestelmä - tietoturva ja työaseman ylläpito Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista.	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana työssäoppimispaikassa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Ylläpito ja verkot 8 osp	- kirjoittamalla harjoituksia kymmensormijärjestelmää käyttäen - tutustumalla lääkealan tietoverkkoihin ja -järjestelmiin	A-kortin tai muun vastaavan kortin tai tutkinnon vaatimat taidot arvioidaan oppilaitoksella osana ammattiosaamisen näyttöä Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssä-oppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.1.3 Logistiikka, 25 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.3 Logistiikka	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 11.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Tutkinnon osan arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Logistiikka, 25 osp (sis. työssä-oppimista väh. 12 osp)	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - käyttämällä varastonvalvonta-ohjelman perustoimintoja	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi lääkehuollon tuoteryhmäopinnoista lähihoitajatutkinnon perusteella. Oppimisen arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja 2. lukuvuoden aikana.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta	- vastaanottamalla lähetyksiä ja kirjaamalla tuotteet varaston-valvontaohjelmaan - varastoimalla, keräilemällä ja pakkaamalla tuotteita kuljetusta varten - suunnittelemalla ja arvioimalla omaa työtä - perehtymällä ja osallistumalla varaston olosuhdeseurantaan - inventoimalla varastoa - käsittelemällä, lajittelemalla ja valmistelemalla hävitettäväksi lääkijätteitä ja muita jätteitä - perehtymällä lääkkeen toimitusketjuun ja työskentelemällä osana lääkkeen toimitusketjua - luokittelemalla ja käsittelemällä tuotteita lääkemuotojen ja pakkausmerkintöjen mukaan - perehtymällä lääkkeiden yleisominaisuuksiin - perehtymällä vapaan kaupan tuotteisiin - perehtymällä varaston ohjauksen, valvonnan ja seurannan periaatteisiin - perehtymällä ergonomisiin työskentelytapoihin	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, kokeiden ja varaston valvontaohjelmien käytön avulla. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - varastoinnin perusteet - varaston seuranta ja hallinta - lääkehuollon tuoteryhmät Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana työssäoppimispaikassa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.2 Apteekkialan osaamisala

2.2.1 Apteekkityö, 45 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

Opetushallitus on muuttanut Lääkealan perustutkinnon perusteita määräyksellä 55/011/2016 1.1.2017 alkaen toistaiseksi. Poistetaan ammattitaitovaatimus ”kirjata lääkemääräyksiä ja tilauksia sekä noudattaa niitä koskevia ohjeita”

TUTKINNON OSA		2.2.1 Apteekkityö	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 15.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Apteekkityö 45 osp (sis.työssä-oppimista väh. 20 osp) Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta Toimistotyö ja talous-hallinto 25 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä erilaisiin maksuvälineisiin ja rahaliikenteen hoitoon sekä harjoittelemalla erilaisia asiakaspalvelutilanteita - työskentelemällä kassalla ja asiakaspalvelussa - perehtymällä laskutukseen ja tuotteiden hinnoitteluun - perehtymällä lääkemääräyksiä koskeviin normeihin sekä kirjaamalla lääkemääräyksiä ja tilauksia - perehtymällä sairausvakuutusohjeisiin ja noudattamalla niitä - perehtymällä työssäoppimispaikan tietoturvasuunnitelmaan ja noudattamalla sitä - laatimalla työlistoja ja työvuoroluetteloita - käyttämällä apteekin työvälineitä - perehtymällä kustannustehokkaaseen ja tulokselliseen toimintaan sekä toimimalla niiden periaatteiden mukaan	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaaminen voidaan tunnistaa ja tunnustaa esimerkiksi lääkealan työkokemuksen (työssäoppiminen) ja merkonomin tutkinnon (taloushallinto) perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastetaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - toimistotyö ja apteekin taloushallinto - lääkkeiden hinnoittelu ja KELA-korvauskäytännöt - apteekin logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa 2. tai 3. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Logistiikka ja tuotetuntemus, 10 osp	- perehtymällä lääkealan yritystoimintaan - perehtymällä apteekin tuotteiden tilaamiseen ja tilaamalla tuotteita - perehtymällä varastonvalvontaan ja huolehtimalla varaston kierrosta - sijoittamalla tuotteita palveluvalintaan - perehtymällä vapaan kaupan tuoteryhmiin - harjoittelemalla tuote-esittelytilanteita	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	
Ammatillinen kehittyminen, 10 osp	- tunnistamalla, arvioimalla ja esittelemällä omaa keskeistä ammatillista osaamista ja ammatillisia vahvuuksia - ottamalla vastuuta omasta oppimisesta ja ammatillisesta kehitymisestä - ottamalla huomioon kestävän kehityksen periaatteet sekä työyhteisön yhteiset laatuvaatimukset - perehtymällä ja noudattamalla työpaikan työhyvinvointi- ja työsuojeluohjeita		
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.3 Lääkealan osaamisala

2.3.1 Sairaala-apteekkityö, 45 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.3.1 Sairaala-apteekkityö	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 22.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Sairaala-apteekkityö, 45 osp (sis. työssäoppimista väh. 20 osp) Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta. Sairaala-apteekki-työn perusteet, 25 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä sairaalafarmasian erityispiirteisiin ja tuoteryhmiin sekä huomioimalla ne työssä - perehtymällä sairaala-apteekin tuotteiden tilaamiseen ja tilaamalla tuotteita - ottamalla vastaan saapuvia lähetyksiä - perehtymällä osastojen tilauksiin ja osallistumalla niiden toimittamiseen - perehtymällä varaston valvontaan ja huolehtimalla varastonvalvonnasta - perehtymällä annosjakeluun - toimimalla osaston lääkehuollon tehtävissä vastuualueensa mukaisesti - laatimalla tai ylläpitämällä ja arkistoimalla erilaisia dokumentteja - käyttämällä työpaikan tavallisia laitteita sekä hoitamalla niiden päivittäiset huoltotoimenpiteet	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaaminen voidaan tunnistaa ja tunnustaa esimerkiksi lääkealan työkokemuksen (työssäoppiminen) perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - sairaala-apteekkityön perusteet - logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista.	Tutkinnonosa toteutetaan 2. ja / tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa 2. ja tai 3. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Logistiikka ja tuotetuntemus, 10 osp Ammatillinen kehittyminen, 10 osp	- käsittelemällä osastojen lääkepalautuksia - perehtymällä työssäoppimispaikan tietoturvasuunnitelmaan ja noudattamalla sitä - perehtymällä apteekin ja sairaala-apteekin tuotteiden tilaamiseen ja tilaamalla tuotteita - perehtymällä varastonvalvontaan ja huolehtimalla varaston kierrosta - ottamalla vastaan saapuvia lähetyksiä - sijoittamalla tuotteita palveluvalintaan - perehtymällä vapaan kaupan tuoteryhmiin - harjoittelemalla tuote-esittelytilanteita - tunnistamalla, arvioimalla ja esittelemällä omaa keskeistä ammatillista osaamista ja ammatillisia vahvuuksia - ottamalla vastuuta omasta oppimisesta ja ammatillisesta kehitymisestä - ottamalla huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja työyhteisön yhteiset laatuvaatimukset - noudattamalla työpaikan työsuojeluohjeita - perehtymällä kustannustehokkaaseen ja tulokselliseen toimintaan ja toimimalla niiden periaatteiden mukaan - perehtymällä lääkealan yritystoimintaan ja tunnistamalla keskeisen ammatillisen osaamisensa ja vahvuutensa	Muu arviointi: Haastattelut, toiminnalliset kokeet ja tehtävät. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.3.3 Lääketukku kauppatyö, 45 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.3.3 Lääketukku-kauppatyö	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 34.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lääketukku-kauppatyö, 45 osp (sis. työssäoppimista vähintään 20 osp) Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta Lääketukku-kaupan erityispiirteet, 25 osp Logistiikka ja tuotetuntemus, 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä lääketukkujen toimintaa ohjaaviin lakeihin, asetuksiin ja määräyksiin sekä noudattamalla lääketukun toimintaohjeita - keräilemällä ja pakkaamalla tuotteita - perehtymällä tuotteen karanteeniin laittamiseen liittyviin asioihin - hoitamalla asiakaspalautuksiin liittyviä tehtäviä - perehtymällä lääketukun tuotteiden menekkiin, varaston toimintavalmiuteen ja tilaamiseen vaikuttaviin tekijöihin - inventoimalla - ottamalla vastaan saapuvia lähetyksiä - varastoimalla tuotteita - perehtymällä apteekin ja tuotteiden tilaamiseen ja tilaamalla tuotteita - perehtymällä varastonvalvontaan ja huolehtimalla varaston kierrosta - inventoimalla - ottamalla vastaan saapuvia lähetyksiä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaaminen voidaan tunnistaa ja tunnustaa esimerkiksi lääkealan työkokemuksen (työssäoppiminen) perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - lääketukku-kaupan erityispiirteet - logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	Tutkinnonosa toteutetaan 2. ja / tai 3. opiskeluvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa 2. ja tai 3. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Ammatillinen kehittyminen, 10 osp	- varastoimalla tuotteita - sijoittamalla tuotteita palveluvalintaan - perehtymällä vapaan kaupan tuoteryhmiin - harjoittelemalla tuote-esittelytilanteita - ottamalla huomioon työyhteisön yhteiset laatuvaatimukset - perehtymällä työsuojeluohjeisiin ja noudattamalla niitä - perehtymällä kustannustehokkaaseen ja tulokselliseen toimintaan sekä toimimalla niiden periaatteiden mukaisesti - arvioimalla lääkealan yritystoimintaa ja määrittämällä keskeisen ammatillisen osaamisensa - ottamalla vastuuta oppimisesta ja ammatillisesta kehityksestä - toimimalla kestävän kehityksen periaatteiden mukaan		
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.4 Valinnaiset tutkinnon osat, 25 osp

2.4.1 Markkinointi ja somistus, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.4.1 Markkinointi ja somistus	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 39.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Markkinointi ja somistus 15 osp (sis. työssäoppimista väh. 4 osp)	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä lääkehuollon tuotteiden markkinointiin - työskentelemällä työryhmän jäsenenä markkinoinnissa - laatimalla markkinointisuunnitelman tuote-esittelytapah-tumalle - opettelemalla viestintä- ja mediaosaamista sekä hyödyn-tämällä niiden periaatteita - perehtymällä ja noudattamalla lääkemarkkinoinnista ja lääkkeiden toimittamisesta annettuja sääntöjä ja ohjeita - perehtymällä lääkehuollon vapaan kaupan tuoteryhmiin - hyödyntämällä esittelytilanteissa vastuualueensa tuote-tuntemusta - perehtymällä eri kulttuureihin ja ottamalla huomioon eri kulttuurit ja väestöryhmät - perehtymällä asiakaspalveluun - toimimalla yhteistyössä tuotteiden valmistajien ja toimitta-jien kanssa - perehtymällä lääkealan eettisiin periaatteisiin ja huomioi-malla ne kampanjatyössä - osallistumalla tuote-esittelytapahtuman suunnittelemi-seen ja toteuttamiseen	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä markkinoinnin/viestinnän/somistuksen työkokemuksen pe-rusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, toiminnan ja tuote-esittelyjen avulla. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - markkinointi - somistus - lääkehuollon tuoteryhmät Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati-musten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäop-pimispaikassa/oppilaitoksella.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3.lukuvuo-den aikana. Työssäoppimi-nen ja ammatti-osaamisen näyttö toteute-taan 2. tai 3. lu-kuvuoden ai-kana työssäop-pimispaikassa ja/tai oppilaitok-sella. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen-kilökohtainen opiskelusuunni-telma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/tai opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.4.2 Laatutyö, 10 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.4.2 Laatutyö	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 41.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Laatutyö 10 osp (sis. työssäoppimista väh. 4 osp.)	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä ja osallistumalla työpaikkojen toimintaympäristön kartoitukseen ja työolosuhteiden arviointiin - perehtymällä laadun käsitteisiin, laatutavoitteisiin ja laadunhallintaan - asettamalla laatutavoitteita omalle työlle - osallistumalla työpaikan laadunhallintaan - arvioimalla omaa toimintaa - noudattamalla työyhteisössä käytössä olevia toimintaohjeita - laatimalla toimintaohjeita omista työtehtävistä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä laadunvalvontaan liittyvän työkokemuksen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja toiminnan perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - laadun peruskäsitteet - laatu lääkealan työympäristöissä Osaamisen arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3.lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammatti-osaamisen näyttö toteutetaan 2. tai 3. lukuvuoden aikana työssäoppimispaikassa. Ajoituksessa huomioidaan

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- huomioimalla saamansa palautteen ja muuttamalla toimintaansa sen mukaan - käyttämällä laadun käsitteitä ja ottamalla huomioon laatutyön merkityksen työssä - arvioimalla tiedon luotettavuutta - perehtymällä ja osallistumalla tiimityöskentelyyn	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.4.3 Tietotekniikan käyttäminen työssä, 20 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.4.3 Tietotekniikan käyttäminen työssä	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 44.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tietotekniikan käyttäminen työssä 20 osp (sis. työssäoppimista väh. 4 osp)	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - harjoittelemalla Tietokoneen käyttäjän AB-korttitutkinnon osien tason tietotekniikan käyttöä ja osallistumalla kokeisiin - toimimalla tietotekniikan työtehtävissä ja arvioimalla omaa työskentelyään - neuvomalla toisia työpaikan käytössä olevien ohjelmien ja laitteiden käytössä - noudattamalla tietoturvaa ja tekijänoikeuksia - harjoittelemalla tietoteknisten ongelmien ratkaisua	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä suoritettuna AB-kortin perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja AB-kortin kokeiden perusteella ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - tekstinkäsittelyohjelman tehokäyttö	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- työskentelemällä ergonomisesti oikein	- esitysgrafiikkaohjelman tehokäyttö - taulukkolaskentaohjelman tehokäyttö - ohjelmien yhteiskäyttö - ongelmaratkaisu, opastaminen ja ergonomia Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Ab-kortin tai muun vastaavan tutkinnon taidot arvioidaan oppilaitoksella osana ammattiosaamisen näyttöä Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.4.4 Lääkkeiden valmistus, 10 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.4.4 Lääkkeiden valmistus	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu lääkealan tutkinnon perusteissa sivulla 46.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lääkkeiden valmistus 10 osp (sis. työssäoppimista väh. 4 osp)	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-/verkko-opiskeluna. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu harjoitustöitä, opintokäyntejä, työssäoppimista ja itsenäistä työskentelyä. Opitaan: - perehtymällä ja osallistumalla aseptiseen työskentelyyn ja sterilointiin - opiskelemalla eri lääkemuotojen valmistusprosesseja - perehtymällä lääkkeenvalmistuksen perusmenetelmiin, lääkkeenvalmistustiloihin ja pukeutumiseen eri puhtausluokan tiloissa - pukeutumalla ja työskentelemällä lääkkeenvalmistuksessa - käsittelemällä raaka-aineita ja pakkausmateriaaleja - osallistumalla lääkevalmistustilojen olosuhdeseurantaan ja puh-tauskokeisiin - perehtymällä lääkevalmistusta koskeviin säädöksiin, GMP-ohjeisiin sekä toiminta- ja valmistusohjeisiin sekä noudattamalla niitä - opiskelemalla tavallisimpien lääkemuotojen laatuvaatimukset sekä lääkeformulaation ja valmistusprosessin kehityskaaren - perehtymällä mikrobiologian perustietoihin ja hyödyntämällä niitä lääkkeenvalmistuksessa - laskemalla lääkkeenvalmistuksessa tarvittavia laskuja - noudattamalla työsuojelu- ja ympäristönsuojeluohjeita	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä lääkkeiden valmistuksen työtehtävien perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, kuten lääkkeenvalmistus- ja pakkaamistehtävien, kokeiden ja toiminnan perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - valmistusprosessit - säännökset ja GMP – ohjeet Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa oppilaitoksella / työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/tai opettaja.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.
--	---

2.4.5 Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp , OSAOn yhteinen

2.4.6 Tutkinnon osa ammattillisesta perustutkinnosta, 10-15 osp

2.4.7 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

2.4.8 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp

2.4.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp, OSAOn yhteinen

2.4.10 Yrityksessä toimiminen, 15 osp OSAOn yhteinen

2.4.11 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp OSAOn yhteinen

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

2.4.12 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, 0-15 osp

2.4.13 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista 0- 15 osp

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista. Mikäli sisällytetty tutkinnon osa on ammatillinen, se arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä.

3. Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp

Tutkintoon kuuluvana opiskelija suorittaa 35 osaamispisteen laajuisesti yhteisiä tutkinnon osia. Niistä pakollisia tutkinnon osia on 19 osaamiseen laajuisesti ja valinnaisia tutkinnon osia 16 osaamispisteen laajuisesti. Yhteisten tutkinnon osien arviointi- ja toteutussuunnitelmat sekä niiltä osin kuin perusteissa ei ole, tavoitteet ja arviointikriteerit ovat OSAOn yksiköillä yhteiset ja niistä on tehty erillinen dokumentti.

4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp

Tutkintoon kuuluu tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita tukevia vapaasti valittavia tutkinnon osia 10 osaamispisteen laajuisesti. Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin voidaan valita tutkinnon osia myös yhteisten tutkinnon osien valinnaisista osa-alueista.

4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia

4.2.1 Kotitaloustaidot monikulttuurisessa arkityössä, 5osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa suunnitella ja toteuttaa kotitaloudenhoidon erilaisia työtehtäviä
- tuntee eri kulttuurien ruokailu- ja tapakäyttäytymisen keskeiset piirteet
- osaa tukea eri-ikäisiä ja kulttuuritaustaltaan erilaisia asiakkaita

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna kotitalouden hoidon työtehtäviä asiakastyössä	- suunnittelee ja toteuttaa kotitalouden hoidon työtehtäviä ohjeiden mukaisesti asiakastyössä	- suunnittelee ja toteuttaa kotitalouden hoidon tehtäviä itsenäisesti ja omatoimisesti asiakastyössä
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan - ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

2. Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta Asiakkaiden iän ja kulttuurisen taustan tuntemus lähihoitajan toiminnan lähtökohtana Kotitaloustyön ohjaaminen erilaisissa toimintaympäristöissä	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- tuntee asiakkaan kulttuuritaustaa - tukee ohjattuna asiakkaan toimintakykyä ja arjessa selviytymistä	- käyttää asiakkaankulttuuritaustan tuntemusta toimintansa lähtökohtana - tukee asiakkaan toimintakykyä	- käyttää asiakastyössä eri ruokailu- ja tapakulttuurien tuntemusta joustavasti erilaisissa työtehtävissä - tukee itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti asiakkaan omatoimisuutta ja toimintakykyä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- käyttää tietojaan kotitaloudenhoidon hoidosta, asiakkaiden iästä ja kulttuuritaustasta joissakin työtehtävissä	- käyttää tietojaan kotitaloudenhoidosta, asiakkaiden iästä ja kulttuuritaustasta työtehtäviensä suunnittelussa ja toteutuksessa	- soveltaa tietojaan kotitaloudenhoidosta, asiakkaiden iästä ja kulttuuritaustasta erilaisissa työtehtävissä
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu Vuorovaikutus ja yhteistyö	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita oppimisympäristössä	- hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla oppimisympäristössä	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja

Ammattietiikka	- noudattaa vaitiolovelvollisuutta	- noudattaa vaitiolovelvollisuutta	- noudattaa vaitiolovelvollisuutta
----------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Kotitaloustaidot monikulttuurisessa arkityössä 5 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitelty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kotitaloustaidot monikulttuurisessa arkityössä 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja harjoittelemalla asiakkaan kotona Lähiopetus: - opettajan luennot - yksilö- ja ryhmätyöt - kirjalliset ja/tai suulliset tehtävät - aiheeseen liittyvät opetusvideot ja muut vastaavat materiaalit - ruuanvalmistuksen, siivouksen ja vaatehuollon harjoitustehtäviä Opitaan - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - suunnittelemalla ja toteuttamalla ruuanvalmistuksen, siivouksen ja vaatehuollon työtehtäviä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi kotitaloudenhoitoon liittyvien opintojen ja/tai työkoemuksen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan opintojen kuluessa oppijan oman oppimisen kuvauksen perusteella. Oppija saa palautetta oppimisensa edistymisestä. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - kotitaloudenhoidon työtehtävien suunnittelu ja toteutus - eri kulttuurien ruoka- ja tapakäyttäytyminen Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.:	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Näyttö toteutetaan sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ja/tai asiakkaan kotona ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		- työtehtävien suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi - asiakkaan antama kirjallinen ja suullinen arviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.2 Menetelmiä arjen hyvinvoinnin tukemiseen, 5osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- ymmärtää virikkeisen arjen merkityksen asiakkaan hyvinvoinnille
- osaa käyttää aisteja rikastavaa työtettä käytännön hoitotyössä
- osaa hyödyntää taiteen eri ilmaisukeinoja vuorovaikutuksen ja osallisuuden tukemiseksi
- osaa soveltaa rentoutumista ja aktivoitumista hyvinvoinnin edistämiseksi
- tietää hieronnan indikaatiot ja kontraindikaatiot
- osaa klassisen hieronnan perusotteet sekä ymmärtää kosketuksen merkityksen hyvinvointiin

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- osallistuu ohjattuna toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen	- työskentelee ryhmässä oma-aloitteisesti toiminnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi	- työskentelee itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti ryhmää hyödyntäen toiminnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta Toiminnan toteutus	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna viriketoiminnan ja hieronnan menetelmiä asiakastyössä	- suunnittelee ja toteuttaa viriketoiminnan ja hieronnan menetelmiä ohjeiden mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa viriketoiminnan ja hieronnan menetelmiä itsenäisesti ja omatoimisesti
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- käyttää ohjattuna tietoa viriketoiminnan ja hieronnan menetelmistä asiakastyössä	- käyttää tietoa viriketoiminnan ja hieronnan menetelmistä asiakastyössä	- soveltaa ja käyttää monipuolisesti tietoa viriketoiminnan ja hieronnan menetelmistä asiakastyössä

4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä - suunnittelee ohjatusti asiakastyössä käytettäviä toiminnallisia ja itseilmaisun menetelmiä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan ryhmässä ja oppimisympäristössä	- hakee tietoa eri lähteistä - suunnittelee ja toteuttaa asiakastyössä erilaisia toiminnallisia ja itseilmaisun menetelmiä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla vuorovaikutusta edistävästi ryhmässä ja oppimisympäristössä	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti monipuolista tietoa eri lähteistä - suunnittelee, perustelee ja toteuttaa asiakastyössä erilaisia toiminnallisia ja itseilmaisun menetelmiä monipuolisella tavalla - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti ja perustellen esille erilaisia näkökantoja ryhmässä ja oppimisympäristössä toimiessa

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Menetelmiä arjen hyvinvoinnin tukemiseen 5 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitelty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Menetelmiä arjen hyvinvoinnin tukemiseen 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä esim. palvelukodeissa. Lähiopetus: - opetuskeskustelut - harjoitukset	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi hieronnan osaamisen perusteella hieronnan osuuteen. Oppimisen arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1. tai 2. opiskeluvuoden aikana.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- työpajatyöskentely Opitaan: - perehtymällä erilaisiin aisti- ja viriketoiminnan ja hieronnan menetelmiin - harjoittelemalla hieronnan perusotteita	Oppimisen edistymistä seurataan opiskelijan toiminnallisten valmiuksien kehittymisen perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - hieronnan perusotteet - aisteja rikastava työote - viriketoiminnan suunnittelu ja toteutus Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.: - toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä itsearviointi että ryhmäarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja.	Näyttö toteutetaan ensisijaisesti sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.3 Liikuntaa asiakkaan parhaaksi, 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- syventää tietämystään liikunnan merkityksestä ja mahdollisuuksista erilaisille asiakkaille ja potilaille
- ymmärtää liikunnan soveltuvuuden ja soveltamisen eri asiakasryhmille
- tutustuu eri asiakasryhmille soveltuviin liikuntamuotoihin ja kokeilee niitä ja niiden sovelluksia
- osaa suunnitella ja toteuttaa monipuolisia, tavoitteellisia ja mielekkäitä liikuntatuokioita

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Oman työn suunnittelu, ohjaaminen ja arviointi	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna liikuntatuokion	- osoittaa halua kehittyä liikuntatuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa	- suunnittelee ja toteuttaa monipuolisia, tavoitteellisia ja mielekkäitä liikuntatuokioita
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

ja materiaalin hallinta Eri liikuntamuotojen tuntemus ja soveltaminen erilaisille asiakkaille	Opiskelija		
	- tuntee erilaisille asiakkaille/ asiakasryhmille soveltuvia liikuntamuotoja - osaa ohjattuna soveltaa liikuntaa asiakaslähtöisesti - tukee ohjattuna asiakkaan toimintakykyä ja arjessa selviytymistä	- käyttää liikunnan ohjauksessa eri liikuntamuotojen tuntemusta toimintansa lähtökohtana - osaa soveltaa liikuntaa asiakaslähtöisesti - tukee asiakkaan toimintakykyä ja arjessa selviytymistä	- käyttää liikunnan ohjauksessa eri liikuntamuotojen tuntemusta joustavasti asiakkaan/ asiakasryhmän tarpeiden pohjalta - osaa soveltaa liikuntaa perustellusti, monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti - tukee itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti asiakkaan omatoimisuutta, toimintakykyä ja arjessa selviytymistä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee ohjattuna liikuntatietoutta	- hakee monipuolisesti liikuntatietoutta asiakkaan/ asiakasryhmän tarpeiden mukaisesti	- osaa hyödyntää liikuntatietoutta asiakkaan /asiakasryhmän tarpeiden mukaisesti
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä	- hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla erilaisessa oppimisympäristössään	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti monipuolista tietoa eri lähteistä - ilmaisee asiansa selkeästi, rakentavasti ja perustellen ja kykenee

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Vuorovaikutus ja yhteistyö	- noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan erilaisessa oppimisympäristössä - käyttäytyy asiakastilanteissa asiallisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja	- toimii hyvien käyttäytymistapojen mukaan ja noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja	luontevaan vuorovaikutukseen erilaisissa oppimisympäristöissä - toimii hyvien käyttäytymistapojen ja muuttuvien tilanteiden vaatimusten mukaisesti sekä noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja
Ammattietiikka			

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Liikuntaa asiakkaan parhaaksi 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Liikuntaa asiakkaan parhaaksi 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja harjoittelemalla erilaisissa sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä. Lähiopetus: - liikuntaharjoitteet - luento-opetus - yksilö- ja ryhmätyöt - kirjalliset ja/tai suulliset tehtävät - aiheeseen liittyvät havaintomateriaalit - liikunnan ohjauksen harjoitustehtävät - tutustumiskäynnit Opitaan - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - kokeilemalla ja harjoittelemalla eri liikuntamuotoja	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi eri liikuntamuotojen tuntemuksen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - eri liikuntamuotojen tuntemus - liikuntatuokioiden suunnittelu ja toteutus Osaamisen arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana Näyttö toteutetaan ensisijaisesti asiakkaan/asiakasryhmän ohjauksessa sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristössä.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- suunnittelemalla, toteuttamalla ja arvioimalla asiakas- keistä liikunnan ohjausta	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati- musten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon: - työtehtävien suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi - asiakkaan / asiakasryhmien antama kirjallinen ja/tai suullinen arviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäop- pimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen- kilökohtainen opiskelusuunni- telma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.4 Hoitotyön taitoja, 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa toimia erilaisissa hoitotyön auttamistilanteissa
- syventää ensiaputaitojaan
- osaa hoitaa tartuntatauteja sairastavia asiakkaita/potilaita

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna potilaan / asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita	- suunnittelee ja toteuttaa potilaan/ asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita ohjeiden mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa potilaan/ asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita perustellen toimintansa
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- osallistuu ohjattuna ryhmätoimintatilanteisiin, joissa demonstroidaan erilaisia potilaan / asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita	- osaa toimia tilanteen vaatimalla tavalla ryhmätoimintatilanteissa, joissa demonstroidaan erilaisia potilaan / asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita	- osaa toimia joustavasti ja itsenäisesti ja perustella ratkaisunsa ryhmätoimintatilanteissa, joissa demonstroidaan erilaisia potilaan/ tai asiakkaan hoito- ja ensiaputilanteita
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee ohjattuna tietoa hoitomenetelmistä ja ensiapuohjeista - tietää tavallisimmat tartuntataudit, mutta tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa	- käyttää tietoa hoitomenetelmistä ja ensiapuohjeista	- osaa hyödyntää monipuolisesti tietoa erilaisista hoitomenetelmistä ja ensiapuohjeista - tietää tavallisimmat tartuntataudit ja käyttää olemassa olevaa tietoa

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		- tietää tavallisimmat tartuntataudit ja hankkii ja käyttää olemassa olevaa tietoa omatoimisesti	omatoimisesti sekä perustelee ratkaisunsa hankkimansa tiedon pohjalta
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu Vuorovaikutus ja yhteistyö Ammattietiikka	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimisympäristössä -käyttäytyy asiakastilanteissa asiallisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja	- hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla omassa oppimisympäristössään - toimii hyvien käyttäytymistapojen ja muuttuvien tilanteiden vaatimusten mukaisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti ja perustellen esille erilaisia näkökantoja - toimii hyvien käyttäytymistapojen ja muuttuvien tilanteiden vaatimusten mukaisesti sekä noudattaa alan ammattieettisiä toimintatapoja

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Hoitotyön taitoja 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Hoitotyön taitoja 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja itsenäisenä opiskeluna. Opetusmenetelminä käytetään lähi- ja verkko-opetusta, projekti- ja ryhmätöitä ja käytännön harjoituksia. Opiskeluun kuuluu itsenäistä opiskelua. Jakson alussa opiskelijat osallistuvat sisältöjen yhteissuunnitteluun. Opitaan - syventämällä hoitotyön tietoja ja taitoja - syventämällä ensiavun taitoja - hankkimalla uutta tietoa tartuntataudeista ja niiden hoitamisesta	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi ensiapu osaamisen perusteella tai sosiaali- ja terveysalan työkokemuksen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan sähköisen oppimispäiväkirjan avulla ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - ensiaputaidot - hoitotyön taidot Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.: - toiminnallinen osoitus osaamisesta - opiskelijan itsearviointi ja vertaisarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikalla ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja.	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Näyttö toteutetaan sosiaali- ja terveysalan työympäristössä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Perustiedot hoito- ja huolenpitotyössä toimimisesta ja EA I vaatimustason mukainen osaaminen tulee olla suoritettu ennen näyttöä.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.5 Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen erilaisissa asiakastilanteissa, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa tulkita ja käyttää olemus- ja selkokieltä
- osaa käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointimenetelmiä (esimerkiksi itse kootut materiaalit, viittomat, graafiset merkit, Bliss-kieli)
- osaa arvioida vuorovaikutus- ja kommunikointiympäristöä
- osaa valmistaa kommunikointia tukevaa materiaalia

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna vuorovaikutusharjoituksia ja vuorovaikutusta ja kommunikointia tukevaa materiaalia	- suunnittelee ja toteuttaa vuorovaikutusharjoituksia ja vuorovaikutusta ja kommunikointia tukevaa materiaalia - ohjeiden mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa vuorovaikutusharjoituksia ja vuorovaikutusta ja kommunikointia tukevaa materiaalia itsenäisesti ja monipuolisesti
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

ja materiaalin hallinta	- osaa viittoa sormiaakkoset ja luvut - osaa viittomalla esitellä itsensä - hallitsee ohjattuna vuorovaikutukseen ja kommunikointiin liittyviä ilmeitä ja eleitä - osaa käyttää jotakin puhetta tukevaa ja korvaavaa kommunikaatiomenetelmää - osaa suunnitella, valmistaa ja käyttää materiaalia ohjattuna henkilön kommunikoinnin tueksi	- kykenee auttavasti käyttämään viittomia puheen tukena - hallitsee vuorovaikutukseen ja kommunikointiin liittyviä ilmeitä ja eleitä - osaa käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä - osaa suunnitella, valmistaa ja käyttää materiaalia monipuolisesti henkilön kommunikoinnin tueksi	-käyttää sujuvasti viittomia puheen tukena - osaa käyttää vuorovaikutuksessa ja kommunikoinnissa visuaalisia ilmaisuja ja pystyy tulkitsemaan ilmeitä ja eleitä - osaa käyttää monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä - osaa suunnitella, valmistaa ja käyttää materiaalia yksilöllisesti henkilön kommunikoinnin tueksi ymmärtäen henkilön vuorovaikutus- ja kommunikointitaitojen tason ja ympäristön merkityksen kommunikointitilanteeseen
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2	Kiitettävä K3

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	- osaa joitakin viittomia - tietää erilaisten vammojen ja ympäristön mahdollisia vaikutuksia henkilön vuorovaikutustaitoihin ja kommunikointitarpeisiin - tuntee joitakin puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä	- osaa perusviittomia - tuntee erilaisten vammojen mahdollisia vaikutuksia henkilön vuorovaikutustaitoihin, kommunikointitarpeisiin ja kykyyn - tuntee puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät	- hallitsee ammattiin liittyviä viittomia - tuntee monipuolisesti erilaisten vammojen mahdolliset vaikutukset henkilön vuorovaikutustaitoihin, kommunikointitarpeeseen ja -kykyyn - tuntee puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät ja osaa käyttää niitä asiakaslähtöisesti
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	Opiskelija - hakee tietoa tutuista tietolähteistä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimisympäristössään	- hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla omassa oppimisympäristössään	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
Vuorovaikutus ja yhteistyö			

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen erilaisissa asiakastilanteissa 5 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitelty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen erilaisissa asiakastilanteissa 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa Lähiopetus: - opettajan luennot - yksilö- ja ryhmätyöt - kirjalliset ja/tai suulliset tehtävät - tutustumiskäynti - harjoitukset Opitaan - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - harjoittelemalla vuorovaikutustilanteita - suunnittelemalla ja toteuttamalla vuorovaikutusta ja kommunikointia tukevaa materiaalia	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi viittomien osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan portfolion avulla ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät - kommunikaatiomateriaalin valmistaminen Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon: - strukturoidun toimintatuokioiden valmistaminen ja ohjaaminen - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja.	Tutkinnon osa toteutetaan 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Näyttö toteutetaan oppilaitoksessa/tai sosi-aali- ja terveysalan ympäristössä. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määrittämisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.6 Turvallista lääkehoitoa, 5 osp

Arviointitoimikunta 12.12.2011 § 39 Liite 24

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa käyttää lääkealaan ja -hoitoon liittyviä keskeisiä kirjallisia ja sähköisiä tietolähteitä ja arvioida tiedon luotettavuutta
- tuntee Turvallisen lääkehoito-oppaan keskeisen sisällön ja osaa soveltaa Turvallisen lääkehoito-oppaan periaatteita omassa työssään
- ymmärtää lääkehoitosuunnitelman merkityksen turvallisessa lääkehoidossa
- tuntee lähihoitajan/lääkealan perustutkinnon suorittaneen vastuun turvallisessa lääkehoidossa
- laajentaa lääkehoidon osaamistaan perehtymällä lääkkeiden vaikutuksiin ja haittavaikutuksiin sekä niiden erityiskysymyksiin
- osaa lukea ja tulkita lääkemääräyksiä (reseptejä) ja lääkekortteja
- osaa neuvoa lääkkeiden ostoon ja Kela-korvausjärjestelmään liittyvissä asioissa

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointininkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arviointininkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Tiedon kerääminen, raportointi ja raportin esittely	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- laatii raportin ohjattuna ja esittelee raportin	- laatii raportin omatoimisesti ja esittelee raportin havainnollisesti	- laatii monipuolisen raportin itsenäisesti ja esittelee raportin havainnollisesti

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

lääkkeiden hankintaan, käsittelyyn ja lääkehoidon toteuttamiseen liittyvissä asioissa	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta Tiedonhaku	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Turvallinen lääkehoito	Opiskelija		
Lääkehoidon erityiskysymykset	- hakee ohjattuna tietoa - tuntee turvallisen lääkehoidon periaatteita - tuntee lääkehoidon erityiskysymyksiä	- hakee tietoa useista lähteistä sekä osaa arvioida tiedon luotettavuutta - tuntee turvallisen lääkehoidon keskeiset periaatteet - osaa soveltaa tietämystään lääkehoidon erityiskysymyksistä	- hakee monipuolisesti tietoa useista tietolähteistä ja osaa arvioida tiedon luotettavuutta - osaa soveltaa turvallisen lääkehoidon periaatteita omassa työssään - osaa soveltaa monipuolisesti tietämystään lääkehoidon erityiskysymyksistä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta Reseptiopin, Kela-korvausjärjestelmän ja lääkkeiden vaikutusten tietoperustan hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- käyttää ohjattuna tietoperustaa lääkkeiden hankintaan ja käsittelyyn liittyvissä asioissa	- käyttää omatoimisesti tietoperustaa lääkkeiden hankintaan ja käsittelyyn liittyvissä asioissa	- soveltaa asiakaslähtöisesti tietoperustaa lääkkeiden hankintaan ja käsittelyyn liittyvissä asioissa
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä	- hakee tietoa eri lähteistä	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimisympäristössä	- toimii tilanteen vaatimalla tavalla omassa oppimisympäristössään	- ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti ja perustellen esille erilaisia näkökantoja
Ammattietiikka	- noudattaa salassapitosäännöksiä reseptitietojen käsittelyssä	- noudattaa salassapitosäännöksiä reseptitietojen käsittelyssä	- noudattaa salassapitosäännöksiä reseptitietojen käsittelyssä

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Turvallista lääkehoitoa 5 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Turvallista lääkehoitoa 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja itsenäisenä opiskeluna. Lähiopetus: - luento-opetus - yksilö- ja ryhmätyöt - verkko-opetus Opitaan - hakemalla tietoa lääkealaan ja -hoitoon liittyvistä lähteistä - perehtymällä turvallisen lääkehoidon oppaaseen	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan työkokemuksen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Näyttö toteutetaan oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- perehtymällä lääkehoitosuunnitelman keskeiseen sisältöön - perehtymällä lääkehoidon erityiskysymyksiin (sairaudet, erityistarpeet suhteessa lääkehoitoon) - perehtymällä reseptioppiin ja Kela-korvausjärjestelmään - perehtymällä lääkevalikoimaan ja resepteihin - haastattelemalla asiakasta - neuvomalla lääkkeiden ostamiseen liittyvissä asioissa - laatimalla lääkekortin lääkkeistä - laatimalla raportin ja esittämällä raportin lääkkeiden hankkimiseen ja lääkehoidon toteuttamiseen liittyvistä asioista	- turvallinen lääkehoito - asiakkaan lääkehoitoon perehtyminen Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa ammattiosaamisen näytössä. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja.	opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Hoito ja huolenpidon tutkinnon osan (sosiaali- ja terveysalan perustutkinto) lääkehoidon osaaminen tulee olla suoritettu ja lääkehuollon perusteet (lääkealan perustutkinto) tulee olla suoritettu ennen ammattiosaamisen näyttöä.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.7 Päihde- ja kriisiasiakkaan kohtaaminen ja turvallisuus asiakastyössä, 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa toteuttaa ja hyödyntää ehkäisevää päihdetyötä
- osaa kohdata päihdeasiakkaan
- osaa ennakoida aggressiutilanteita ja hallita turvallisesti uhkaavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvää asiakasta/potilasta
- omaa valmiudet onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja oikeaan toimintaan vaara- ja onnettomuustilanteissa
- osaa hyödyntää teoretietoa auttamismenetelmistä kriisin eri vaiheissa

Arviointi

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Taulukkoon on koottu arvioinninkohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arvioinninkohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna projektitehtävät ja turvallisuutta edistävät harjoitustehtävät	- suunnittelee ja toteuttaa projektitehtävät ja turvallisuutta edistävät harjoitustehtävät ohjeiden mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa projektitehtävät ja turvallisuutta edistävät harjoitustehtävät omatoimisesti
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Aggressiivisen asiakkaan tukeminen ja auttaminen	Opiskelija		
	- osaa ohjattuna ennakoida ja hallita uhkaavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvää asiakasta	- käyttää toimintansa lähtökohtana hyväksyttäviä tapoja ennakoidessaan ja hallitessaan uhkaavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvää asiakasta	- osaa ennakoida ja hallita turvallisella tavoin uhkaavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvää asiakasta
Onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja oikea toiminta vaara- ja onnettomuustilanteissa	- osaa toimia ohjattuna harjoitustilanteissa	- toimii harjoitustilanteissa siten, että lopputulos sisältää oikeita ratkaisuja	- osaa toimia oikein ja tilannekohtaisesti harjoitustilanteissa
	- osaa toteuttaa ja hyödyntää ohjattuna ehkäisevää päihdetyötä	- osaa toteuttaa ja hyödyntää ehkäisevän päihdetyön erilaisia menetelmiä	- osaa toteuttaa ja hyödyntää monipuolisesti erilaisia ehkäisevän päihdetyön menetelmiä
	- tietää eri elämänvaiheisiin liittyvät päihteiden käytön erityispiirteet ja		- tunnistaa eri elämänvaiheisiin liittyvät päihteiden käytön erityispiirteet

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Ehkäisevän päihdetyön toteuttaminen Eri elämänvaiheisiin liittyvät päihteiden käytön erityispiirteet ja eri elämänvaiheissa päihteitä käyttävän asiakkaan kohtaaminen Kriisissä olevan ihmisen tukeminen	tietää päihteitä käyttävän asiakkaan ammatillisen kohtaamisen peruseriaatteen - tietää kriisin eri vaiheet ja keinoja kriisissä olevan ihmisen tukemiseen	- tuntee eri elämänvaiheisiin liittyvät päihteidenkäytön erityispiirteet ja osaa ohjattuna kohdata päihteitä käyttävän asiakkaan - tuntee kriisin eri vaiheet ja osaa ohjautua tukea kriisissä olevaa ihmistä	ja osaa kohdata ammatillisesti päihteitä käyttävän asiakkaan - tunnistaa kriisin eri vaiheet osaa tukea ja auttaa kriisissä olevaa ihmistä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1 Opiskelija - käyttää osittain tietoperustaa oppimis-/harjoitustehtäviensä suunnittelussa ja toteutuksessa	Hyvä H2 - käyttää tietoperustaa oppimis-/harjoitustehtäviensä suunnittelussa ja toteutuksessa	Kiitettävä K3 - soveltaa tietoperustaa monipuolisesti oppimis-/harjoitustehtäviensä suunnittelussa ja toteutuksessa
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu	Tyydyttävä T1 Opiskelija - hakee tietoa tutuista tietolähteistä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimisympäristössä	Hyvä H2 - hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla omassa oppimisympäristössään	Kiitettävä K3 - hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja

Vuorovaikutus ja yhteistyö			
----------------------------	--	--	--

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Päihde- ja kriisiasiakkaan kohtaaminen ja turvallisuus sosiaali- ja terveysalalla 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Päihde- ja kriisiasiakkaan kohtaaminen ja turvallisuus sosiaali- ja terveysalalla 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa ja itsenäisenä opiskeluna. Lähiopetus: - opettajan luennot, verkko-opiskelu - opintokäynnit - yksilö- ja ryhmätyöt, projektityöskentely - aiheeseen liittyvät opetusvideot ja muut vastaavat materiaalit - harjoitukset Opitaan - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - suunnittelemalla ja toteuttamalla harjoituksia aggressiivisen asiakkaan tukemisessa ja hallitsemisessa sekä erilaisissa onnettomuustilanteissa toimimisessa	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi avekki – osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - aggressiivisen asiakkaan tukeminen ja auttaminen - toiminta onnettomuustilanteissa Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista Arvioinnissa huomioidaan mm.: - harjoitustilanteiden suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. opiskeluvuoden aikana. Näyttö toteutetaan oppilaitoksella ja / tai erilaisissa toimintaympäristöissä. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		- projektityöskentely Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

4.2.8 Potilassiirtojen ergonomiakortti, 4 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa toimia potilassiirtojen ergonomiakortin (Työterveyslaitos) vaatimusten mukaisesti

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arviointikohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta Oman työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- osallistuu ohjattuna verkko-opintoihin sekä käytännön harjoitustunneilla erilaisiin harjoituksiin	- työskentelee oma-aloitteisesti sekä verkossa että käytännön harjoitustunneilla	- työskentelee itsenäisesti ja yhteistyössä ryhmää hyödyntäen verkkoopinnoissa sekä harjoitustunneilla

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden- ja materiaalin hallinta Toiminnan toteutus	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- suunnittelee ja toteuttaa potilassiirtojen ergonomiakortin Työterveyslaitoksen ”Turvalliset tiedot ja taidot” mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa potilassiirtojen ergonomiakortin Työterveyslaitoksen ”Hyvät tiedot ja taidot” mukaisesti	- suunnittelee ja toteuttaa potilassiirtojen ergonomiakortin Työterveyslaitoksen ”Erinomaiset tiedot ja taidot” mukaisesti
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- käyttää ohjattuna tietoa hyväksi toteuttaessaan verkko-opintoja ja käytännön harjoituksissa	- käyttää tietoa hyväksi toteuttaessaan verkko-opintoja ja käytännön harjoituksissa	- soveltaa ja käyttää monipuolisesti tietoa toteuttaessaan verkko-opintoja ja käytännön harjoituksia
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu Vuorovaikutus ja yhteistyö	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan oppimisympäristössä	- hakee tietoa eri lähteistä - toimii tilanteen vaatimalla tavalla oppimisympäristössään	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä - ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Potilassiirtojen ergonomiakortti 4 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Potilassiirtojen ergonomiakortti 4 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan lähiopetuksena ja verkko-opiskeluna. Lähiopetus: - opetuskeskustelut - harjoitukset - työpajatyöskentely Opitaan: - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - suunnittelemalla ja toteuttamalla harjoituksia potilassiirtojen ergonomiakortin vaatimusten mukaisesti	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä ergonomisen työskentelyn osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan (verkkotehtäviä ja käytännön harjoituksia) ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - potilassiirtojen suunnittelu ja toteutus Osaamisen arviointi: Arvioidaan potilassiirtojen ergonomiakortin käytännön kokeen kriteerien mukaan. Arviointi voi tapahtua oppilaitoksessa tai sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä. Arvioinnissa otetaan huomioon: - potilaan toimintakyvyn arviointi - työturvallisuus ja omakohtainen riskin arviointi - ympäristön huomiointi - potilaan toimintakyvyn aktivointi ja vuorovaikutus - siirtotapahtuma - hoitajan työasento ja -liikkeet - potilaan toimintakyvyn ja avustustavan kirjaaminen ja yhteistyö	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. opiskeluvuotena. Toteutetaan oppilaitoksessa/ sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		Arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Arvosana määräytyy potilassiirtojen ergonomiakortin kriteereiden perusteella. Arvosanan antaa tutkinnon osasta vastaava opettaja. (Potilassiirtojen ergonomiakorttikouluttajan pätevyys)	

4.2.9. Seikkailukasvatus 4 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa käyttää seikkailukasvatuksellisia menetelmiä kasvatuksen ja ohjaamisen työvälineinä
- osaa suunnitella ja ohjata seikkailukasvatuksellista prosessia
- osaa toteuttaa turvallisesti seikkailutapahtuman

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Arviointikohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Oman työn suunnittelu, ohjaaminen ja arviointi	- suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna seikkailutapahtuman	- suunnittelee ja toteuttaa seikkailutapahtuman	- suunnittelee ja toteuttaa mahdollisimman itsenäisesti monipuolisen seikkailutapahtuman
	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan ohjeiden mukaan	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan realistisesti ja tavoitesuhteisesti	- arvioi omaa työskentelyään ja oppimistaan monipuolisesti hyödyntäen saamaansa palautetta
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- osaa tuettuna ohjata ryhmää maasto-olosuhteissa	- osaa turvallisesti ohjata ryhmää maasto-olosuhteissa	- ohjaa kiitettävästi ryhmää huomioiden ryhmän turvallisuuden ja taidot maasto-olosuhteissa
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	- käyttää osittain seikkailukasvatuksen tietoperustaa vaelluksen suunnittelussa ja toteutuksessa	- käyttää seikkailukasvatuksen tietoperustaa vaelluksen suunnittelussa ja toteutuksessa	- soveltaa seikkailukasvatuksen tietoperustaa vaelluksen suunnittelussa ja toteutuksessa
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	- hakee tietoa tutuista tietolähteistä	- hakee tietoa erilaisista lähteistä	- hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan oppimisympäristössä	- toimii tilanteen vaatimalla tavalla oppimisympäristössään	- ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
Vuorovaikutus ja yhteistyö			

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		Seikkailukasvatus 4 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Seikkailukasvatus 4 osp	Lähiopetus - Ryhmätyöskentely. - Maastovaellus Opitaan: - perehtymällä tavoitteiden mukaiseen tietoperustaan - suunnittelemalla ja toteuttamalla seikkailutapahtuman	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen voidaan tehdä esimerkiksi toiminnallisten ryhmänohjaustaitojen osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - tapahtuman suunnittelu ja toteutus Osaamisen arviointi: Arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista	Tutkinnon osa toteutetaan 1. tai 2. luku-vuonna. Sääolosuhteet huomioidaan toteutuksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

		Arviointi tapahtuu aidoissa toimintaympäristöissä/oppilaitoksessa Arvioinnissa otetaan huomioon - tehtävät - seikkailutapahtuman suunnittelu ja toteutus - itsearviointi Arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Arvosanan antaa tutkinnon osasta vastaavat opettajat.	

5. Arviointi

Oulun seudun ammattiopisto määrittelee arvioinnin toteuttamisen toimintatavat tässä asiakirjassa ja opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Arviointitoimikunnan 12.5.2015 hyväksymä suunnitelma tutkinnon osien arvioinnista ja tutkintoon sisältyvistä näytöistä

Oppimisen arviointi on opiskelijan tukemista ja ohjaamista ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisessa. Oppimisen arvioinnilla tarkoitetaan opiskelijan osaamisen kehittymisen seuranta ja arviointia opiskelun aikana sekä opiskelijalle osaamisen kehittymisestä annettavaa palautetta.

Osaamisen arvioinnissa arvioidaan hallitseeko opiskelija tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Osaamisen arvioinnissa arvioidaan osaamisen tasoa, josta annetaan arviointiasteikon mukainen arvosana. Opiskelijalla on oikeus uusien osaamisen osoittaminen tai korottaa arvosanaa.

Seuraavassa taulukossa on yhteenveto tutkinnon osien oppimisen ja osaamisen arvioinneista.

TUTKINNON OSA	OPPIMISEN ARVIOINTI	OSAAMISEN ARVIOINNIN SUUNNITELTU AJANKOHTA JA SUORITTAMISPAIKKA	OSAAMISEN ARVIOINTI
Pakolliset tutkinnon osat			
2.1.1 Lääkealalla toimiminen, 15 osp Opiskelija osaa • hakea tietoa lääkealaan liittyviltä yhteistyötahoilta ja noudattaa työhönsä liittyviä säädöksiä ja työsuhdetta määrittäviä normeja • toimia yhteistyössä lääkealan ammattilaisten kanssa • käyttää alaan liittyviä käsitteitä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - Ammatillinen kasvu - Lääkehuollon perusteet - Työelämässä toimiminen - Laatu	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö toteutetaan 1. tai 2. lukuvuoden aikana työssäoppimispaikassa ja/ tai opilaitoksella.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaito vaatimusten mukaista osaamista. Muu arviointi: Esimerkiksi toiminnalliset kokeet lääkkeiden pakkaamisesta, tehtävät, haastattelut ja portfolio. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

• lääkealan historiaa ja lääkkeen elinkaaren • hyödyntää kielitaitoaan työtehtävissä • noudattaa työssään yrityksen tai organisaation laatutavoitteita • valmisteen pakkaamiseen liittyvät toimenpiteet • noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita, salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta • toimia vuorovaikutustilanteissa ja ottaa vastaan palautetta työstään • ylläpitää työhyvinvointia ja terveellistä, turvallista ja viihtyisää työympäristöä • ergonomisen työskentelyn • käyttää työssään ympäristöä säästäviä työmenetelmiä ja materiaaleja.	- Lääkkeen pakkaaminen - Työsuojelu - Ergonomia - Ensiapu	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
2.1.2 Tietotekniikan hallinta, 25 osp Opiskelija osaa • arvioida itseään ja omien tietoteknisten valmiuksien kehittymistä työssään • kirjoittaa kymmensormijärjestelmällä • käyttää tietoverkkoja ja työväline- ja sovellusohjelmia • käyttää tietotekniikan keskeistä sanastoa • työaseman ja oheislaitteiden ylläpidon ja ohjelmapäivitykset • noudattaa työssään tietoturvan perusvelvoitteita, kuten salasanoja, varmuuskopiointia ja virustorjuntaa • hakea tietoa sähköisistä tietolähteistä ja arvioida lähteitä • laatia markkinointimateriaaleja, esitteitä tai asiakaskirjeitä. Opiskelija suorittaa Tietokoneen käyttäjän A-kortin tai muun vastaavan kortin tai tutkinnon.	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja A-kortin kokeiden perusteella ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - tietotekniikan käyttö opiskelun tukena - A-kortti tai muu vastaava kortti tai tutkinto - toimisto-ohjelmien sovellukset - www-sivujen laadinnan perusteet - lääkealan tietojärjestelmät ja verkot - kymmensormijärjestelmä - tietoturva ja työaseman ylläpito	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana. Työssäoppiminen ja ammatti-osaamisen näyttö toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana työssäoppimispaikassa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. A-kortin tai muun vastaavan kortin tai tutkinnon vaatimat taidot arvioidaan oppilaitoksella osana ammattiosaamisen näyttöä. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

2.1.3 Logistiikka, 25 osp Opiskelija osaa • käyttää varastonvalvontaohjelmaa logistiikan työtehtävissä • vastaanottaa lähetyksiä ja kirjata tuotteet varastonvalvontaohjelmaan • varastoida, keräillä ja pakata tuotteita kuljetusta varten • tehdä varaston olosuhdeseurantaa • inventoida varastoa • käsitellä, lajitella ja valmistella hävitettäväksi lääkejätteitä ja työssä syntyviä jätteitä • työskennellä osana lääkkeen toimitusketjua • luokitella ja käsitellä tuotteita lääkemuotojen ja pakkausmerkintöjen mukaan • ottaa työssään huomioon varaston ohjauksen, valvonnan ja seurannan periaatteet • ergonomiset työskentelytavat • arvioida työtään.	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, kokeiden ja varaston valvontaohjelmien käytön avulla. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - varastoinnin perusteet - varaston seuranta ja hallinta - lääkehuollon tuoteryhmät	Tutkinnon osa toteutetaan 1. ja / tai 2. lukuvuoden aikana. Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
Apteekkialan osaamisala 2.2.1 Apteekkityö, 45 osp Opiskelija osaa • tilata tuotteita, huolehtia varaston kierrosta ja sijoittaa tuotteet palveluvalintaan • työskennellä kassalla ja hoitaa apteekin rahaliikennettä • palvella asiakkaita saamiaan valtuuksia ja ohjeita noudattaen • osallistua laskutusprosessiin ja hinnoitella tuotteita • käyttää apteekin työvälineitä • laatia työlistan tai työvuoroluettelon	Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - toimistotyö ja apteekin taloushallinto - lääkkeiden hinnoittelu ja KELA-korvauskäytännöt	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja / tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

• kirjata lääkemääräyksiä ja tilauksia sekä noudattaa niitä koskevia normeja (OPH 55/011/2016 1.1.2017) • noudattaa tietoturvasuunnitelmaa ja tietosuojasta annettuja ohjeita • noudattaa työpaikan työsuojeluohjeita • kustannustehokkaan ja tuloksellisen toiminnan • arvioida lääkealan yritystoimintaa • tunnistaa, arvioida ja esitellä keskeisen ammatillisen osaamisensa ja vahvuutensa • ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään ottaen huomioon saamansa palautteen • toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaan ja ottaa huomioon työyhteisönsä yhteiset laatuvaatimukset.	- apteekin logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen		
Lääkealan osaamisala			
2.3.1 Sairaala-apteekkityö 45 osp Opiskelija osaa • tilata tuotteita • toimia tavarantoimituksessa ja huolehtia varastonvalvonnasta • tulostaa ja lajitella osastojen lääketilauksia sekä kerätä ja pakata osastojen lääketilaukset kuljetusta varten • toimia annosjakelussa • vastuualueensa mukaisen toiminnan osaston lääkehuollon tehtävissä • laatia tai ylläpitää ja arkistoida erilaisia dokumentteja	Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - sairaala-apteekkityön perusteet - logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja / tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Muu arviointi: Haastattelut, toiminnalliset kokeet ja tehtävät. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

• käyttää työpaikkansa tavallisia laitteita sekä hoitaa niiden päivittäiset huoltotoimenpiteet • käsitellä osastojen lääkepalautuksia • noudattaa tietoturvasuunnitelmaa ja tietosuojasta annettuja ohjeita • ottaa huomioon työssään sairaalafarmasian erityispiirteet ja tuoteryhmät • noudattaa työpaikan työsuojeluohjeita • kustannustehokkaan ja tuloksellisen toiminnan • arvioida lääkealan yritystoimintaa • tunnistaa, arvioida ja esitellä keskeisen ammatillisen osaamisensa ja vahvuutensa • ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään ottaen huomioon saamansa palautteen • ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja työyhteisönsä yhteiset laatuvaatimukset.			
2.3.3 Lääketukkukauppatyö, 45 osp Opiskelija osaa • ottaa huomioon tuotteiden menekkiin, varaston toimintavalmiuteen ja tilaamiseen vaikuttavia tekijöitä • inventoida noudattaen tukkuliikkeen inventointijärjestelmää • ottaa vastaan saapuvan tavaran lähetyksen, tarkastaa lähetyksen oikeellisuuden ja tuotteiden kelpoisuuden sekä viedä saapuneen lähetyksen varastokirjanpitoon • sijoittaa tuotteet lääketukun varastointijärjestelmää noudattaen • merkitä ja varastoida karanteeniin ja myyntikieltoon asetetut tuotteet	Oppimisen edistymistä seurataan toiminnan, tehtävien ja kokeiden avulla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta työskentelyn osalta ja ammatillisen kasvun näkökulmasta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - lääketukkukaupan erityispiirteet - logistiikka ja tuotetuntemus - ammatillinen kehittyminen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja / tai 3. lukuvuoden aikana. Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

- hoitaa tuotteiden keräilyä ja pakkaamisen - ottaa huomioon asiakaspalautukset toimintayksikön ohjeita noudattaen - kirjata ja käsitellä tuotevirhe-epäilyt - toimia työssään noudattaen säädöksiä ja ohjeita - noudattaa työpaikan työsuojeluohjeita - kustannustehokkaan ja tuloksellisen toiminnan - arvioida lääkealan yritystoimintaa - tunnistaa, arvioida ja esitellä keskeisen ammatillisen osaamisensa ja vahvuutensa - ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään ottaen huomioon saamansa palautteen - toimia kestävä kehityksen periaatteiden mukaan ja ottaa huomioon työyhteisönsä yhteiset laatuvaatimukset.			
Valinnaiset tutkinnon osat			
2.4.1 Markkinointi ja somistus, 15 osp Opiskelija osaa - työskennellä työryhmän jäsenenä markkinoinnissa - laatia markkinointisuunnitelman tuote-esittelytapauksesta - hyödyntää viestintä- ja mediaosaamista - noudattaa lääkemarkkinoinnista ja lääkkeiden toimittamisesta annettuja sääntöjä ja ohjeita - hyödyntää esittelytilanteissa vastuualueensa tuotetuntemusta - ottaa huomioon eri kulttuurit ja väestöryhmät - toimia yhteistyössä tuotteiden valmistajien tai toimittajien kanssa	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, toiminnan ja tuote-esittelyjen avulla. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - markkinointi - somistus - lääkehuollon tuoteryhmät	2. tai 3. lukuvuosi Työssäoppimispaikka ja / tai oppilaitos. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa/ oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

ottaa huomioon lääkealan eettiset periaatteet kampanjatyössään.			
2.4.2 Laatutyö, 10 osp Opiskelija osaa - osallistua työpaikkansa toimintaympäristön kartoitukseen ja työolosuhteiden arviointiin - asettaa laatutavoitteita omalle työlleen - osallistua työpaikan laadunhallintaan - arvioida omaa toimintaansa - noudattaa työyhteisössä käytössä olevia toimintaohjeita ja laatia toimintaohjeita omista työtehtävistään - muuttaa toimintaansa palautteen perusteella - käyttää laadun käsitteitä ja ottaa huomioon laatutyön merkityksen työssään - arvioida tiedon luotettavuutta - osallistua tiimityöskentelyyn.	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja toiminnan perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - laadun peruskäsitteet - laatu lääkealan työympäristöissä	2. tai 3. lukuvuosi Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
2.4.3 Tietotekniikan käyttäminen työssä, 20 osp Opiskelija osaa - toimia tietotekniikan tehtävissä ja arvioida omaa työskentelyään - tietotekniikkaa Tietokoneen käyttäjän AB-kortin, muun vastaavan kortin tai vastaavan tutkinnon osien tasolla - neuvoa toisia työpaikan käytössä olevien ohjelmien ja laitteiden käytössä - noudattaa tietoturvaa ja tekijänoikeuksia - ratkaista tietoteknisiä ongelmia - työskennellä ergonomisesti oikein.	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien ja AB-kortin kokeiden perusteella ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - tekstinkäsittelyohjelman tehokäyttö - esitysgrafiikkaohjelman tehokäyttö - taulukkolaskentaohjelman tehokäyttö - ohjelmien yhteiskäyttö - ongelmaratkaisu, opastaminen ja ergonomia	2. tai 3. lukuvuosi Työssäoppimispaikka. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Ab-kortin tai muun vastaavan tutkinnon taidot arvioidaan oppilaitoksella osana ammattiosaamisen näyttöä. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

Opiskelija voi suorittaa Tietokoneen käyttäjän AB-kortin tai muun vastaavan kortin tai tutkinnon osat.			
2.4.4 Lääkkeiden valmistus, 15 osp Opiskelija osaa • aseptisen työskentelyn • osallistua valmistusprosessiin • steriloida • pukeutua ja työskennellä lääkkeenvalmistuksessa ja käyttää lääkkeenvalmistuksen perusmenetelmiä ja välineitä • käsitellä raaka-aineita ja pakkausmateriaaleja • tehdä lääkevalmistustilojen olosuhdeseurantaa ja puhtauskokeita • noudattaa lääkkeenvalmistusta koskevia säädöksiä, GMP:tä ja toiminta- ja valmistusohjeita • ottaa työssään huomioon tavallisimpien lääkemuotojen laatuvaatimukset sekä lääkeformulaation ja valmistusprosessin kehityskaaren • hyödyntää mikrobiologian perustietoja • laskea lääkkeiden valmistuksessa tarvittavia laskuja • noudattaa työsuojelu- ja ympäristönsuojeluohjeita.	Oppimisen edistymistä seurataan tehtävien, kuten lääkkeenvalmistus- ja pakkaamistehtävien, kokeiden ja toiminnan perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelystä koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - valmistusprosessit - säännökset ja GMP – ohjeet	2. tai 3. lukukausi Työssäoppimispaikka ja / tai oppilaitos. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa oppilaitoksella / työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
Vapaasti valittavat tutkinnon osat			
4.2.1 Kotitaloustaidot monikulttuurisessa arkityössä, 5osp Opiskelija - osaa suunnitella ja toteuttaa kotitalouden hoidon erilaisia työtehtäviä - tuntee eri kulttuurien ruokailu- ja tapakäyttäytymisen keskeiset piirteet	Oppimisen edistymistä seurataan opintojen kuluessa oppijan oman oppimisen kuvauksen perusteella. Oppija saa palautetta oppimisensa edistymisestä. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - kotitalouden hoidon työtehtävien suunnittelu ja toteutus	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.: - työtehtävien suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

- osaa tukea eri-ikäisiä ja kulttuuritaustaltaan erilaisia asiakkaita	- eri kulttuurien ruoka- ja tapakäyttäytyminen		- asiakkaan antama kirjallinen ja suullinen arviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.2 Menetelmiä arjen hyvinvoinnin tukemiseen, 5osp Opiskelija - ymmärtää virikkeisen arjen merkityksen asiakkaan hyvinvoinnille - osaa käyttää aisteja rikastavaa työtettä käytännön hoitotyössä - osaa hyödyntää taiteen eri ilmaisukeinoja vuorovaikutuksen ja osallisuuden tukemiseksi - osaa soveltaa rentoutumista ja aktivoitumista hyvinvoinnin edistämiseksi - tietää hieronnan indikaatiot ja kontraindikaatiot - osaa klassisen hieronnan perusotteet sekä ymmärtää kosketuksen merkityksen hyvinvointiin	Oppimisen edistymistä seurataan opiskelijan toiminnallisten valmiuksien kehittymisen perusteella. Opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - hieronnan perusotteet - aisteja rikastava työote - viriketoiminnan suunnittelu ja toteutus	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.: - toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä itsearviointi että ryhmäarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.3 Liikuntaa asiakkaan parhaaksi, 10 osp Opiskelija - syventää tietämystään liikunnan merkityksestä ja mahdollisuuksista erilaisille asiakkaille ja potilaille	Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - eri liikuntamuotojen tuntemus	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon: - työtehtävien suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

- ymmärtää liikunnan soveltuvuuden ja soveltamisen eri asiakasryhmille - tutustuu eri asiakasryhmille soveltuviin liikuntamuotoihin ja kokeilee niitä ja niiden sovelluksia - osaa suunnitella ja toteuttaa monipuolisia, tavoitteellisia ja mielekkäitä liikuntatuokioita	- liikuntatuokioiden suunnittelu ja toteutus		- asiakkaan / asiakasryhmien antama kirjallinen ja/tai suullinen arviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.4 Hoitotyön taitoja, 10 osp Opiskelija - osaa toimia erilaisissa hoitotyön auttamistilanteissa - syventää ensiaputaitojaan - osaa hoitaa tartuntatauteja sairastavia asiakkaita/potilaita	Oppimisen edistymistä seurataan sähköisen oppimispäiväkirjan avulla ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - ensiaputaidot - hoitotyön taidot	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon mm.: - toiminnallinen osoitus osaamisesta - opiskelijan itsearviointi ja vertaisarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikalla ja/tai opilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.5 Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen erilaisissa asiakastilanteissa, 5 osp Opiskelija - osaa tulkita ja käyttää olemus- ja selkokieltä - osaa käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointimenetelmiä	Oppimisen edistymistä seurataan portfolion avulla ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa otetaan huomioon: - strukturoidun toimintatuokioiden valmistaminen ja ohjaaminen

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

(esimerkiksi itse kootut materiaalit, viittomat, graafiset merkit, Bliss-kieli) - osaa arvioida vuorovaikutus- ja kommunikointiympäristöä - osaa valmistaa kommunikointia tukevaa materiaalia	- kommunikaatiomateriaalin valmistaminen		- itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.6 Turvallista lääkehoitoa, 5 osp Opiskelija - osaa käyttää lääkealaa ja -hoitoon liittyviä keskeisiä kirjallisia ja sähköisiä tietolähteitä ja arvioida tiedon luotettavuutta - tuntee Turvallisen lääkehoito-oppaan keskeisen sisällön ja osaa soveltaa Turvallisen lääkehoito-oppaan periaatteita omassa työssään - ymmärtää lääkehoitosuunnitelman merkityksen turvallisessa lääkehoidossa - tuntee lähihoitajan/lääkealan perustutkinnon suorittaneen vastuun turvallisessa lääkehoidossa - laajentaa lääkehoidon osaamistaan perehtymällä lääkkeiden vaikutuksiin ja haittavaikutuksiin sekä niiden erityisriskisyymiin - osaa lukea ja tulkita lääkemääräyksiä (reseptejä) ja lääkekortteja - osaa neuvoa lääkkeiden ostoon ja Kela-korvausjärjestelmään liittyvissä asioissa	Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työs-kentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - turvallinen lääkehoito - asiakkaan lääkehoitoon perehtyminen	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa ammattiosaamisen näytössä. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

4.2.7 Päihde- ja kriisiasiakkaan kohtaaminen ja turvallisuus asiakastyössä, 10 osp Opiskelija - osaa toteuttaa ja hyödyntää ehkäisevää päihdetyötä - osaa kohdata päihdeasiakkaan - osaa ennakoida aggressiutilanteita ja hallita turvallisesti uhkaavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvää asiakasta/potilasta - omaa valmiudet onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja oikeaan toimintaan vaara- ja onnettomuustilanteissa - osaa hyödyntää teoretietoa auttamismenetelmistä kriisin eri vaiheissa	Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - aggressiivisen asiakkaan tukeminen ja auttaminen - toiminta onnettomuustilanteissa	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaito-vaatimusten mukaista osaamista Arvioinnissa huomioidaan mm.: - harjoitustilanteiden suunnittelu ja toteutus - itsearviointi ja mahdollinen vertaisarviointi - projektityöskentely Kaikki ammattitaitovaatimukset voidaan osoittaa työssäoppimispaikassa ja/tai oppilaitoksella. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja. Näytön arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja/ tai opettaja
4.2.8 Potilassiirtojen ergonomiakortti, 4 osp Opiskelija - osaa toimia potilassiirtojen ergonomiakortin (Työterveyslaitos) vaatimusten mukaisesti	Oppimisen edistymistä seurataan (verkkotehtäviä ja käytännön harjoituksia) ja opiskelijalle annetaan palautetta työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - potilassiirtojen suunnittelu ja toteutus	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Arvioidaan potilassiirtojen ergonomiakortin käytännön kokeen kriteerien mukaan. Arviointi voi tapahtua oppilaitoksessa tai sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä. Arvioinnissa otetaan huomioon: - potilaan toimintakyvyn arviointi - työturvallisuus ja omakohtainen riskin arviointi - ympäristön huomiointi - potilaan toimintakyvyn aktivointi ja vuorovaikutus - siirtotapahtuma - hoitajan työasento ja -liikkeet - potilaan toimintakyvyn ja avustustavan kirjaaminen ja yhteistyö

Hyväksytty tutkintotiimissä 2.2.15
Hyväksytty työelämätiimissä 9.2.15

			Arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja
4.2.9 Seikkailukasvatus 4 osp Opiskelija - osaa käyttää seikkailukasvatuksellisia menetelmiä kasvatuksen ja ohjaamisen työvälineinä - osaa suunnitella ja ohjata seikkailukasvatuksellista prosessia - osaa toteuttaa turvallisesti seikkailutapahtuman	Oppimisen edistymistä seurataan ja opiskelijalle annetaan palautetta työs-kentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - tapahtuman suunnittelu ja toteutus	Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 1. tai 2. lukuvuoden aikana. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista Arviointi tapahtuu aidoissa toimintaympäristöissä/oppilaitoksessa Arvioinnissa otetaan huomioon - tehtävät - seikkailutapahtuman suunnittelu ja toteutus - itsearviointi Arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja